

In memoriam

Aino Laagus
22.11.1944 – 17.02.2004

Aino Laagus, folklorist ja eesti keele ning kultuuri õpetaja, suri 59. eluaastal Helsingis.

Aino Laagus lõpetas Tartu ülikooli eesti filoloogia osakonnas soome-ugri erialal 1968. aastal ja jätkas seejärel õpinguid aspirantuuris folkloristika erialal. 1973. aastast asus ta tööle ülikooli loogika ja psühholoogia labori nooremteadurina, 1980. aastast töötas eesti keele kateedris alul õpetaja, hiljem vanemõpetajana. Aastatel 1983–1986 õpetas ta Tampere Ülikoolis eesti keelt. Tema töö pälvis sealse ülikooli ametliku kiituse. Aino Laagus oli üks armastatumaid eesti keele õpetajaid Soome ja Rootsi õpilaste seas.

Viimased kümme aastat töötaski Aino Laagus peamiselt välisülikoolides (1993–1999 Lundis ja 2000–2004 Helsingis) eesti keele ja kultuuri lektorina. Tema side Tartu Ülikooliga ei katkenud ka neil aastatel. Ta pidas rahvaluuleloenguid eesti ja võrdleva rahvaluule õppetoolis ning keeleloenguid eesti keele kui võõrkeele õppetoolis, samuti viis läbi lühiajalisi eesti keele kursusi. Paralleelselt tegeles ta mitmete väljaannete trükiks ettevalmistamise ja teadusartiklite tõlkimisega soome keelest eesti keelde. Laiem avalikkus tunneb tema tõlgitud Aino Kallase mälestusteraamatut Oskar Kallasest *Elukaaslane* (1999; koos Helgi Kellega) ning Jaan Kaplinski ja Johannes Salmise kirjavahetuse tõlget (*Õöd valged ja mustad*, 2003, koos Mari Allikuga).

Aino Laagus oma uurijatee hakul 1960. aastate teisel poolel.

Aino Laaguse 1970.–1980. aastate rahvaluulealased tööd lähtusid strukturalistlik-semiootilisest käsitlusviisist. Ta pühendus eesti metshaldjapärimuse uurimisele kommunikatiivsest aspektist. Need tööd on avaldatud erialakogumikes ja -ajakirjades (näiteks “Situatsioonianalüüsist folkloristikas” ajakirjas *Keel ja Kirjandus* (1973); “Eksimise motiiv eesti mütoloogias” ja “Ühest vanast kihistusest eesti metshaldjauskumustes” kogumikus *Poetika ja folkloor* (Tartu 1976); “Eesti metshaldjas” *TRÜ Toimetised* 396 (1976) jt). 1990. aastal kaitses ta väitekirja teemal *Eesti metshaldjatekstide struktuur ja semantika* (*Структура и семантика текстов преданий об эстонских песнях* Tallinn, 1990)).

1990. aastatel pöördus Aino Laagus usundiuurimise teemalt väliseestlaste keele ja identiteedi uurimisele Lundi ülikooli juures.

Aino Laaguse elus oli eriline tähendus piiridel. Olles oma töö tõttu alaline piiriületaja – kodu Tartus, töö kaugel – õpetas ta ületama mitte ainult keelte, vaid ka kultuuride piire. Ta ei leppinud igapäevase kohustusliku lektoritööga – tema keeletundidest said alati ka eesti kultuuri tunnid. Eriti produktiivseks kujunesid ta vabatahtliku kultuurisaadiku missioonis tööaastad Lundi ülikooli juures. Õpilasi tuli talle teiselt poolt väina Kopenhaagenistki. Aino Laaguse Lundis korraldatud kultuuriseminarid ja konverentsid olid alati oodatud Lõuna-Rootsi eestlaskonna ning estofiilide hulgas.

Kolleegidena jääme tänulikult meenutama Aino Laaguse huumorimeelt ja tema juuresolekuga kaasnenud heatahtlikku õhkkonda.

Rutt Hinrikus

Tiiu Jaago